

Віртуальна екскурсія (від лат. virtus – уявний, вигаданий, excursion – поїздка, подорож, похід) – це форма, метод або прийом, навчально-виховної роботи, суть якого полягає в умовному відвідуванні за допомогою Інтернету - інтерактивних веб-сайтів визначних місць, музейних установ, мистецьких галерей світу, з метою активного засвоєння екскурсантом нових знань, цільової зацікавленості студентів музейною спадщиною і мотивування бажання безпосередньо відвідати те чи інше визначне місце або музей [6, с.28].

Віртуальна екскурсія, звичайно, не замінить особисту присутність, але дозволить отримати досить повне враження про об'єкт дослідження. Така екскурсія має ряд переваг перед традиційними екскурсіями:

- не покидаючи навчального кабінету можна відвідати і познайомитися з об'єктами, розташованими за межами міста, області і навіть країни;
- за один урок можна відвідати декілька об'єктів;
- допомагає ознайомитися з методами пошуку, систематизації і наочного подання інформації за допомогою комп'ютера;
- доступність, можливість повторного перегляду;
- розробка і проведення віртуальних екскурсій сприяє закріпленню знань з сучасними комп'ютерними технологіями.

Таку екскурсію організовує сам учитель. Але, для більш міцного засвоєння знань учнями, можлива підготовка екскурсії спільно з учнями.

Таким чином, для формування майбутніх учителів біології уміння втілювати в навчально-виховний процес екскурсій необхідно: 1) на лекціях з «Методики навчання біології» розкривати теоретичний матеріал щодо традиційних та інноваційних методів проведення біологічних екскурсій»; 2) на лабораторних заняттях при вивченні кожного розділу шкільного курсу біології моделювати проведення екскурсій, передбачених програмою як традиційних, так і віртуальних; 3) посилити підготовку студентів щодо володіння навичками використовувати можливості комп'ютера.

Література

1. Вовк С. В. Використання інформаційних технологій у процесі методичної підготовки майбутніх учителів біології [Електронний ресурс] Режим доступу: www.confcontact.com/2012_03_15/pe4_vovk.php
2. Измайлов И. И. Биологические экскурсии / И. И. Измайлов, В. Е. Михлин, Э. В. Шашков – М.: Просвещение, 1993. – 224с.
3. Мороз І.В. Позакласна робота з біології: Навчальний посібник/ І.В. Мороз, Н.Б. Грицай. – К.: Богдан, 2008. – 272 с.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Природознавство; Біологія. 5-9 класи.– К.:Видавничий дім «Освіта»,2013.– 64 с.
5. Некрасова А. Н. Применения средств мультимедиа на уроках биологии / А. Н. Некрасова, Н. М. Семчук // Ярославский педагогический вестник – 2011. – № – Том II (Психолого-педагогические науки). – С. 82–86.
6. Подобед О. Віртуальні навчальні екскурсії просторами України та зарубіжних країн / Олена Подобед // Історія в сучасній школі. – 2012. - №6. – С. 27-29.
7. Ткачук Т.А Методика проведення екскурсій у природу/ Т.А.Ткачук // Біологія. Науково-методичний журнал. –№14.- 2013.- С. 2-4.
8. <http://mir.zavantag.com/geografiya/507891/index.html?page=38>
9. http://www.osvitamraj.org.ua/attachments/380_programa7-9_biology.pdf

СТРУКТУРА АВТОРСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Виговська О.І.
Київ, Україна

Аналітичний висновок щодо стану готовності вчителів в Україні здійснювати сучасну педагогічну діяльність актуалізує авторську технологію й стверджує значущу потребу в ній як системи підготовки вчителя у вищій школі, так і шкільної практики.

Авторська технологія складається з 3-х педагогічних ключів:

Ключ 1. Вчитель-творець, вчитель-майстер.

Ключ 2. Цілепокладання вчителя: нові витoki й підґрунтя.

Ключ 3. Учень як суб'єкт власного розвитку: плекання мотивації до навчання.

Ключ перший – забезпечує вчителя інструментарієм та технологією творення розвивального середовища для дітей конкретного класу. В результаті вчитель стає здатним здійснювати

індивідуально-особистісно-людський розвиток суб'єктів шкільного навчально-виховного процесу, а отже, стає «вчителем-творцем», «вчителем-майстром».

Суть авторської людинотворчої технології: створення адресного середовища.

Ось алгоритм діяльності учителя з творення адресного середовища з використанням системно-точкової методики:

- Оберіть клас, з якого Ви хочете почати запровадження у свою педагогічну діяльність людинотворчої технології.

- Проведіть анкетування учнів класу за системно-точковою методикою. Фактично діагностуємо лише те, що потрібно для ефективної роботи учителя, що сприяє свідомій діяльності учителя – йому стає зрозумілим усе, що він робить, для чого, як робить і чому?

- Проаналізуйте дані і зафіксуйте їх у таблиці стану чинників особистісного розвитку учнів такого-то класу. Отримайте точки адресної роботи з вихованцями (приклад таких даних для конкретного класу).

- Дані діагностування покладіть в основу розробки адресної педагогічної діяльності.

Отак і твориться значуще особистісно-інформаційне розвивальне середовище, лише у якому й можливо здійснювати особистісно орієнтоване навчання і виховання, яке за інших умов переважно декларується.

Вчитель, який вміє й здатен це робити, і є “вчитель-творець”, “вчитель-майстер”

Ключ другий – забезпечує вчителя уміннями цілепокладати у своїй діяльності, виходячи з органічного, природного підґрунтя – особливостей дітей й тих людських колективів, в яких вони зростають.

Діяльність вчителя-майстра починається з цілепокладання: обґрунтування технології дії вчителя основної школи.

До особливостей цієї технології відносимо:

- її спрямованість на потреби учнів і вчителів, а не на запити суспільства;
- наявність внутрішньої, органічної основи для вибору мети уроку та його завдань натомість зовнішнім чинникам;

- можливість свідомо вибирати мету й способи її реалізації.

Така технологія проектування уроку може стати найефективнішим засобом підготовки майбутніх учителів до ефективної педагогічної діяльності, якщо її запровадити у навчальний процес ВНЗ.

Ключ третій – засоби цілісного розвитку особистості школяра: експериментальне обґрунтування.

Актуальне завдання сучасного вчителя – допомогти кожному своєму вихованцю відбутися як особистість, духовно розвинутою Людиною.

З цією метою вчителі прагнуть організувати особистісно-орієнтований, цілісний навчально-виховний процес. Однак, як свідчать наші спостереження, на шляху вирішення цього завдання стоїть, з одного боку, низька професійна підготовка вчителів, а з іншого – теоретична не розробленість основ цілісного навчально-виховного процесу та засобів цілісного розвитку особистості. Саме тому серед конкретних цілей нашого дослідження були поставлені завдання виявити невикористані резерви уроку для розвитку творчих особистостей його суб'єктів та визначити особливості навчально-виховного процесу як цілісної системи.

Припустимо, що такий процес реалізується через урок, котрий забезпечує цілісний вплив на цілісні особистості, якими є всі суб'єкти навчально-виховного процесу. Яким повинен бути такий урок? На яких принципах має він будуватися?

З урахуванням зазначених принципів і має будуватися урок чи будь-яка інша форма навчально-виховного процесу, що має на меті розвиток цілісної особистості його суб'єктів.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЙ НАОЧНОСТІ, УНІВЕРСАЛІЗАЦІЇ, НАДІЙНОСТІ ПРИ РОЗРОБЦІ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ СНЕМКІТ ТА COLORKІТ

*Винник О.Ф., Свєчнікова О.М., Курко К.В., Собченко О.І., Грановська Т.Я.
Харків, Україна*

Впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій в природничій освіті вимагає оснащення навчальних закладів електронним демонстраційно-дослідницьким обладнанням. Комп'ютерні вимірювальні прилади для шкільного хімічного експерименту виробляються промисловістю України в недостатній кількості та їх вибір невеликий, тому розробка шкільної комп'ютерної периферії і її впровадження в навчальний процес є актуальним завданням.